

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog
DYDDIAD	11 Hydref 2022
TEITL	Adroddiad yr Harbwr-feistr
AWDUR	M. Humphreys, Harbwr-feistr Porthmadog

H 1 Materion Mordwyo

- 1.1 Mae'r sianel fordwyo i harbwr Porthmadog wedi cael ei monitro gan staff yr harbwr dros gyfnod yr haf. Mae cwrs y sianel yn parhau yn ddeinamig iawn gyda'r fynedfa i'r sianel ar hyn o bryd yn symud tua chyfeiriad Harlech.
- 1.2 Mae safle'r bwi Fairway yn parhau i gael ei fonitro i'w gadw yn unol â'r sianel fordwyo tua'r môr. Mae'r bwi Fairway i fod i gael ei gynnal a'i gadw ar ddechrau mis Rhagfyr, a phryd hynny bydd yn cael ei dynnu allan o wasanaeth, ar ôl i ni dderbyn caniatâd gan Dŷ'r Drindod hyd ddiwedd mis Chwefror 2023.
- 1.3 Yn ystod y flwyddyn, o ran y sianel fordwyo, mae naw (9) Rhybudd Lleol i Forwyr wedi cael eu cyflwyno ers mis Ionawr, o gymharu â 24 yr adeg hon y llynedd. Mae'r Gwasanaeth yn cynghori bod yr holl farciau mordwyo yn eu lle ac yn gwbl weithredol gyda 12 bwi mordwyo mewn gwasanaeth a phedwar marc mordwyo sy'n cael eu marcio fel rhai i'w defnyddio yn achlysurol fel bo'r angen.
 - 1.3.1 Bydd staff yr Harbwr yn parhau i fonitro llwybr y sianel a symud y cymhorthion mordwyo pan a phryd fo angen i sicrhau eu bod yn darparu'r llwybr mwyaf diogel i mewn ac allan o'r harbwr.
- 1.4 Bydd y Gwasanaeth yn derbyn ei archwiliad blynyddol o Gymorthyddion Mordwyo yn yr Harbwr ym Mhorthmadog a dynesfa'r sianel gan staff Tŷ'r Drindod ar 4 Hydref, 2022. Bydd adroddiad ar eu canfyddiadau yn dilyn. Rhennir canlyniad yr adroddiad â'r Pwyllgor Harbwr ar ôl ei dderbyn.
- 1.5 Atgoffir morwyr o'r angen i fordwyo'r sianel 1.5 awr naill ochr i'r penllanw wrth fordwyo cwch gyda dyfnder mwy nag 1.5 metr. Atgoffir morwyr hefyd y dylid cysylltu â swyddfa'r harbwr cyn gadael neu gyrraedd, er mwyn derbyn yr wybodaeth fordwyo a'r wybodaeth tywydd ddiweddaraf.

H 2 Materion Gweithredol

- 2.1 **Tymor yr Haf:** Mae'r harbwr wedi gweld nifer sylweddol o ymwelwyr yn yr ardal eleni. Mae staff yr harbwr wedi bod ar wyladwriaeth gyson ar y lan ac ar y dŵr, i sicrhau diogelwch y bobl sy'n mwynhau'r amgylchedd, gyda phatrolïo rheolaidd yn digwydd yn Sianel Porthmadog.

- 2.1.1 Tra bod mwyafrif helaeth yr ymwelwyr â'r ardal yn parchu amgylchedd yr harbwr, gwelwyd cynnydd amlwg yn nifer y rhybuddion llafar a'r cyngor a roddwyd i ddefnyddwyr Cychod Personol. Mae gollwng ysbwriel a phennau sigarennau yn ddi-egus o gwmpas yr harbwr yn parhau i fod yn broblem i staff yr harbwr, er gwaethaf presenoldeb biniau ysbwriel priodol. Hefyd, mae'n siomedig adrodd bod staff yn parhau i ddioddef o gamdriniaeth eiriol neu ystumiau wrth iddynt ymgymryd â'u dyletswyddau.
- 2.2 Mae'r maes parcio tu ôl i swyddfa'r harbwr wedi casglu dros £12,160 ers mis Ebrill. Cafodd y peiriant talu ac arddangos ei wasanaethu ar gost o £376 + TAW cyn i'r tymor ddechrau. Ar hyn o bryd, mae'r Gwasanaeth yn edrych ar y posibilrwydd o gynyddu'r gost am barcio yn yr harbwr o £4 am ddiwrnod cyfan i £5, ac o £2 i £3 am barcio am 2 awr.
- 2.3 Mae mynedfa newydd ddiogel wedi'i chreu yn rheiliau'r harbwr i'r dwyrain o swyddfa'r harbwr i helpu gyda'r cyfleusterau i deithwyr i fyrrdio a gadael cychod sydd wedi angori ger y cei yn y lleoliad hwnnw. Hyderir y bydd hyn o fudd i weithrediadau teithwyr o'r harbwr.
- 2.4 **Cychod yr Harbwr:** Bu i gwch y 'Dwyfor' ddioddef o broblemau diffyg tanwydd ar ddechrau'r tymor a bu'n rhaid glanhau'r tanc tanwydd. Fodd bynnag, mae'r cwch wedi parhau i fod yn weithredol drwy'r tymor. Wrth i'r gaeaf nesáu, bydd y cwch yn cael ei godi allan o'r dŵr i'w gynnal a'i gadw, pan fydd propeler newydd yn cael ei osod a'r holl offer yn cael ei wirio am gydymffurfiaeth gyda deddfwriaeth cychod gwaith presennol.
- 2.4.1 Mae'r cwch patrôl Powercat, 'Glaslyn', sydd wedi'i godio i weithio ar y môr i fod i gael injan ddwbl newydd, yn barod ar gyfer dechrau'r tymor nesaf. Ar hyn o bryd, mae'r Gwasanaeth yn aros am amcangyfrif o'r gost gan gwmnïau lleol.
- 2.4.2 Tynnwyd y cwch gweini bychan, a ddefnyddir gan staff yr harbwr o'r dŵr ar gyfer gwaith cynnal a chadw blynyddol dros gyfnod y gaeaf.

H 3 Cynnal a Chadw

- 3.1 Gwnaed gwaith cynnal a chadw ac archwilio ar angorfeydd yr harbwr ar ddechrau'r tymor gan gontractwr angorfeydd lleol ar gost o £2,400 + TAW. Ar ôl archwilio, roedd angen amnewid 10 cadwyn codi gyda chadwyn a siaclau newydd. Ar yr un pryd, cynhaliwyd archwiliad o'r angorfeydd sydd ym mherchnogaeth Clwb Hwyllo Porthmadog a Madog Boat Yard Sales.
- 3.2 Mae tiroedd yr harbwr, gan gynnwys ymylon glaswellt a'r gwrychoedd, wedi cael eu cynnal a'u cadw drwy gydol y cyfnod prysur. Mae staff yr harbwr yn parhau i wneud gwaith cynnal a chadw ar yr ymylon glaswellt sy'n ffinio â llwybr yr harbwr gyferbyn â wal ochr yr harbwr y Ganolfan. Yn ogystal, mae llithrfa'r harbwr hefyd wedi cael ei gynnal a'i gadw'n rheolaidd.
- 3.3 Bydd yr harbwr-feistr yn cyflwyno'r rhaglen waith cynnal a chadw sydd i'w chwblhau yn harbwr Porthmadog yn ystod y cyfnod mis Hydref 2022 - mis Chwefror 2023. Gofynnir am adborth gan aelodau'r Pwyllgor ynghylch unrhyw waith arall fydd angen ei ystyried a'i gynnwys yn y rhaglen waith.

- 3.4 Mae'r harbwr wedi derbyn cynhwysydd dur newydd ar gyfer y compownd ar gost o £3,600 + TAW i amnewid yr hen gynhwysydd sy'n gollwng; hefyd, mae'r harbwr wedi rhoi caniatâd i glwb Rhwyfo lleol newydd i storio'r cwch hir Celtic yn y compownd.

H 4 Materion Eraill

- 4.1 **Glanhau Traethau:** Mae'r Gwasanaeth yn dal yn ddiolchgar am y cymorth y mae wedi'i dderbyn gan grwpiau ac unigolion lleol sydd wedi ymgymryd â gweithgareddau glanhau traethau ar draeth y Graig Ddu gerllaw.

- 4.2 **Is-ddeddfau Harbwr.** Mae'r Gwasanaeth yn parhau i weithio ar ddiweddarau Is-ddeddfau harbwr Porthmadog ar y cyd ag Adran Gyfreithiol Cyngor Gwynedd.

H 5 Digwyddiadau

- 5.1 Mae nifer o gwmnïau ffilm a theledu wedi ymweld â'r harbwr a'r ardal gyfagos i ffilmio ar gyfer nifer o raglenni a hysbysebion. Ymysg y digwyddiadau a gynhaliwyd yn yr harbwr dros yr haf oedd ras cwch hir Celtic a digwyddiad beiciau modur hanesyddol.